

Notitie bij mondelinge toelichting over (de relatie met) de lokale omroep

Thema-uur d.d. 11 januari 2017

Inleiding

Naar aanleiding van het advies aan het Commissariaat voor de Media met betrekking tot de aanwijzing van de lokale omroep, heeft de raad in haar vergadering van 31 augustus 2016 verzocht om een nadere toelichting op de (relatie met) de lokale omroep GooiTV. De VVD heeft hierbij vragen gesteld over de relatie, de bekostiging en de kansen met betrekking tot de samenwerking in de toekomst. In overleg met wethouder Van Meerten is voor een thema-uur gekozen. Deze vindt plaats op 11 januari 2017. In deze notitie wordt de raad geïnformeerd en voorbereid op het onderwerp.

De Mediawet

Per gemeente kan, voor de periode van vijf jaar, slechts één lokale publieke media-instelling worden gekozen. Deze lokale publieke media-instelling wordt geacht lokaal gebonden informatie te verschaffen en te fungeren als communicatiemogelijkheid voor mensen uit de desbetreffende lokale gemeenschap. Met name omdat er slechts ruimte is voor één lokale publieke media-instelling is het van groot belang dat deze representatief is voor de gehele gemeenschap. Deze representativiteit moet tot uitdrukking komen in de samenstelling van het orgaan dat het media-aanbod beleid van de lokale publieke media-instelling bepaalt. Dit orgaan, het zogeheten programmabeleidsbepalende orgaan (verder: pbo), kan het algemeen bestuur van de lokale publieke media-instelling zijn, maar door de meeste lokale publieke media-instellingen is voor het bepalen van het media-aanbod beleid een afzonderlijk orgaan in het leven geroepen. In beide gevallen dient het pbo zodanig te zijn samengesteld dat het representatief is voor de belangrijkste in de gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen.

Naar aanleiding van het voorstel Wet dualisering gemeentelijke medebewind bevoegdheden heeft de Raad van State geadviseerd dat de gemeenteraad, als het representatieve orgaan van de gemeente, het aangewezen orgaan is en blijft om te adviseren over de representativiteit van de lokale publieke media-instelling. Het advies van de Raad van State is destijds overgenomen. Het advies van de gemeente geldt, evenals het besluit tot aanwijzing als lokale publieke media-instelling, voor een termijn van 5 jaar. De lokale publieke media-instelling zal vóór afloop van die 5 jaar wederom een aanwijzingsaanvraag moeten indienen, waarna het Commissariaat voor de Media (verder: het Commissariaat) de gemeente wederom om advies zal vragen.

Het Commissariaat kan pas een aanwijzingsbesluit nemen als de raad van de desbetreffende gemeente het Commissariaat heeft geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eisen die de Mediawet stelt. De gemeenteraad dient derhalve de volgende vragen te beantwoorden:

- a). Is de lokale publieke media-instelling een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid?
- b). Stelt de lokale publieke media-instelling zich blijkens haar statuten uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel het op lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een gemeente leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen?
- c). Heeft de lokale publieke media-instelling een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt?
- d). Heeft het orgaan van de lokale publieke media-instelling dat het media-aanbod beleid bepaalt een zodanige samenstelling dat het representatief is voor de belangrijkste in de gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen?

Na de aanwijzing van de lokale media-instelling zijn de verantwoordelijkheden van het Commissariaat met betrekking tot lokale omroepen voornamelijk: vergunningverlening, programmatoezicht en financieel toezicht.

Bekostiging lokale omroep

Op grond van de Mediawet 2008 is een positief advies over de representativiteit van de lokale omroep direct gekoppeld aan de bekostiging ervan. Het achterwege laten van het uitbrengen van dit advies kan leiden tot een taakverwaarlozingsprocedure door het Commissariaat. Afwijken van de richtsnoer van het streefbedrag is toegestaan, echter dient dit voldoende gemotiveerd te worden en dient er te worden voldaan aan de wettelijke eis ten behoeve van een toereikend media-aanbod. Uit jurisprudentie van de bekende bezwaar-en beroepszaken blijkt dat gemeenten die zijn afgeweken van het streefbedrag in het ongelijk zijn gesteld.

De gemeenteraad heeft op 31 augustus 2016 aan haar wettelijke taak voldaan door een advies uit te brengen aan het Commissariaat over de representativiteit van het pbo van de lokale omroep. Dit (positieve) advies is gekoppeld aan de bekostiging van de omroep. Deze bekostiging bedraagt voor 2017 € 30.158,- en is gebaseerd op de richtsnoer van de VNG en het aantal woonruimten in de gemeente.

Omdat er bij de gemeentelijke bekostiging van lokale omroepen blijkt dat er geen sprake is van subsidie, maar van een wettelijke bijdrage (brief VNG 16 april 2012) valt de bijdrage niet onder de subsidieverordening. De bekostiging van de media is namelijk uitgezonderd van Subsidies van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Vandaar dat een algemene gemeentelijke subsidieverordening ten aanzien van de lokale omroep niet zonder meer kan worden toegepast. De Mediawet 2008 spreekt dan ook van bekostiging door de gemeente en niet van subsidiëring. Maar dit begrip wordt noch in deze specifieke wet noch elders afdoende gedefinieerd. Gelet op het bovenstaande hebben veel gemeente moeite om hun financieel-juridische relatie met de lokale omroep exact te bepalen. Ook omdat zij deze dientengevolge niet exact kunnen vergelijken met andere instellingen in de sociale en culturele sfeer.

Het algemene deel van de Algemene wet bestuursrecht, Beschikkingen, is wel van toepassing op de gemeentelijke bekostiging van de lokale omroepen. Dit betekent dat een lokale omroep bij de gemeente een aanvraag om bekostiging moet doen met daarbij een overzicht voorzien van uitgaven en inkomsten. Ook een balans waaruit de vermogenspositie blijkt en een investeringsoverzicht horen daarbij.

Afspraken met de lokale omroep

De financiële bijdrage is dan ook niet opgenomen in de subsidielijst. De huidige afspraken tussen de gemeente en de lokale omroep zijn gestoeld op een jaarlijkse cyclus van gezamenlijk overleg over o.a. de financiën van het voorgaande en het volgende jaar. Het karakter van de samenwerking is er een van goed overleg. Met betrekking tot de toekomstige vergadersetting van de gemeenteraad in het 'nieuwe' gemeentehuis kan worden gemeld dat de lokale omroep open staat voor een samenwerking voor wat betreft het uitzenden van raadsvergaderingen. Er zijn verscheidene varianten mogelijk van 'basis'uitzenden tot het becommentariëren van uitzendingen door de lokale omroep. Er wordt nog onderzocht wat de mogelijkheden zijn.

Inhoud thema-uur

Het thema-uur bestaat uit een toelichting op de rol en verantwoordelijkheid van het Commissariaat en de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente en een toelichting op het werk van de lokale omroep en de gewenste nauwere samenwerking in de regio (door de heer Bochart van GooiTV). Tot slot is er ruime gelegenheid is voor gedachtewisseling over de samenwerking tussen de gemeente en de lokale omroep.